

تعیین سطوح برخی تعدادی از فلزات سنگین در برخی سبزی های نمونه برداری شده از مزارع**پیرامون تبریز****هما میرزایی^۱، لمیا وجودی مهربانی^{۲*}**

۱-دانشجوی کارشناسی ارشد گروه زراعت و اصلاح نباتات دانشگاه شهید مدنی آذربایجان

۲-استادیار گروه زراعت و اصلاح نباتات دانشگاه شهید مدنی آذربایجان

چکیده

سبزیجات به دلیل دارا بودن کربوهیدرات، فیبر، ویتامین و مواد معدنی جزو مهمی از رژیم غذایی افراد می باشد اما این مواد غذایی مفید در صورت عدم دقت کافی در پرورش آنها به منبعی برای تجمع فلزات سنگین تبدیل شده که تهدیدی برای سلامتی انسان می باشد. لذا هدف از مطالعه حاضر ارزیابی تجمع فلزات سنگین در سبزی های پرورش یافته در منطقه حکم آباد تبریز می باشد. روش پژوهش: نمونه گیری از باغات به صورت تصادفی در طی اواخر خرداد و تیرماه سال ۱۳۹۶ از سبزی های پیازچه، نعناع، اسفناج، ترخون، جعفری، شوید و مرزه انجام گرفت. سپس به منظور اندازه گیری فلزات سنگین، نمونه ها مورد هضم اسیدی قرار گرفت. غلظت فلزات سنگین به کمک دستگاه جذب اتمی اندازه گیری شد. یافته ها: تجمع فلزهای سنگین در گیاهان تحت تاثیر اثرات متقابل اندام و نوع گیاه قرار گرفت. تجمع کادمیوم و سرب در تمامی گیاهان مورد مطالعه بالاتر از حد مجاز برای سلامتی انسان بود. بیشترین تجمع کادمیوم در ریشه ترخون، اسفناج، مرزه و پیازچه، برگ تلخون و اسفناج و ساقه های تلخون، اسفناج، مرزه، پیازچه و شوید مشاهده گردید. تجمع کروم در ریشه تمامی گیاهان مورد مطالعه به غیر از مرزه و پیازچه بالاتر از حد استاندارد بود. و بالاترین میزان تجمع سرب و کروم در ریشه اسفناج مشاهده گردید. تجمع روی، نیکل و مس در گیاهان مورد مطالعه کمتر از حد استاندارد بود. نتیجه گیری کلی: تفاوت در غلظت عناصر در گیاهان مختلف ناشی از توانایی های متفاوت گونه های مختلف گیاهی در جذب و تجمع فلزات سنگین می باشد. با توجه به توان آسیب زایی فلزات سنگین لازم است تا بررسی های منظمی در خصوص تجمع فلزات سنگین در سبزی ها به عمل آید تا خطرات بهداشتی ناشی از وجود این فلزات مورد ارزیابی قرار گیرد.

واژگان کلیدی: سرب، کادمیوم، کروم، نیکل